ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

បនដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា

ការផលិតកូនត្រីទីឡាព្យ៉ាក្នុងស្រះជាលក្ខណៈគ្រួសារ

រៀបចំដោយ **នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម**

សហការជាមួយ **រដ្ឋបាលជលផល**

??ត្ថម្ភដោយ ?**ម្រោងការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម កម្ពុជា-អូស្ត្រាលី**

រៀបរៀងដោយៈ លោក ជិន ដា

រដ្ឋបាលជលផល

ទូរស័ព្ទលេខៈ ០២៣ ៩៩៦ ៣៨០ ឬ ០១១៩៩០៩៩០

អ៊ីម៉ែលៈ smallfish@online.com.kh

កាលបរិច្ឆេទៈ ខែ តុលា ២០០៦

© រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងៈ គ្រប់បទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា (បអប) ទាំងអស់រួមទាំងឯកសារនេះជាកម្មសិទ្ធិរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ហើយសំរេចផ្តល់អោយនាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មធ្វើជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។ រាល់សំណើសុំផលិតបន្ថែមត្រូវសុំការអនុញ្ញាតសិទ្ធិជាមុន ពីនាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ។

បុព្វកថា

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ក្រោមកិច្ចសហការគាំទ្រពីទីភ្នាក់ងារអូស្ត្រាលីសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ អន្តរជាតិ (AusAID)តាមរយៈគំរោងការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម កម្ពុជា-អូស្ត្រាលី ជំហានទី២ (២០០១-២០០៦) ដែលមានគោលដៅពង្រឹង ស្ថាប័ន និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មនៅកម្ពុជា បានខិតខំយ៉ាងពេញទំហឹងដើម្បីធ្វើការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ការរៀបចំកសាងផែនការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មស្របតាមគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈការវិភាគប្រព័ន្ធកេ្សត្រ-បរិស្ថានថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ និងបានចងក្រងជាបទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យានេះឡើង។

បទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យានេះ បានចងក្រងដោយអ្នកជំនាញឯកទេស (Suject Matter Specialist) នឹងត្រូវបានឆ្លងការពិនិត្យ ពិគ្រោះយោបល់ និងឯកភាពយល់ព្រមពីគណៈកម្មការបច្ចេកទេសដែលមានសមាសភាពមកពីនាយកដ្ឋាន ជំនាញនានានៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និងអ្នកពាក់ពន្ធ័ផ្សេងៗទៀត។ ឯកសារដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ គឺជាឯកសារគោលដែលពិពណ៌នាអំពី ព័ត៌មានបច្ចេកទេស វិធីសាស្ត្រ នីតិវិធី និងផែនការថវិកាចំណាយសម្រាប់ជួយដល់មន្ត្រីកសិកម្មស្រុក និងភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិនៅមូលដ្ឋាននានាយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសថ្មីៗ ក្នុងបំណងផ្ទេរចំណេះដឹង ព័ត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មតាមគ្រប់រូបភាពឱ្យបានជ្រួតជ្រាបដល់ប្រជាកសិករ និងផលិតករ ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់មានសក្តានុពលភាពស្របតាមលក្ខខណ្ឌភូមិសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងតម្រូវការចាំបាច់ជាក់លាក់នៅ មូលដ្ឋាន ។

ដូច្នេះបទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យានេះ មានសារៈប្រយោជន៍ជារួមសម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្មខេត្ត-ក្រុង យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាចំពោះមុខ ដែលប្រជាកសិករយើងកំពុងប្រឈមមុខនៅក្នុងការធ្វើផលិតកម្មកសិកម្ម ពិពិធកម្មកសិកម្ម ដើម្បីធានាសន្តិសុខស្បៀង និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ ជាពិសេសរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ក្រសួងកសិកម្មម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ គាំទ្រនូវឯកសារបទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យានេះ ដែលជាឯកសារគោលសម្រាប់មន្ត្រីកសិកម្មស្រុក ខេត្ត-ក្រុង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិនានានៅមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់យកទៅអនុវត្តក្នុងការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដល់ប្រជាកសិករនៅជនបទឱ្យទូលំទូលាយ និងទទួលបានផ្លែផ្កាល្អប្រសើរប្រកបដោយក្តីសង្ឃឹម។

រដ្ឋមន្ត្រី

អារម្ភកថា

ពាក្យពេញនៃ **បអប** គឺ "បទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា" ។ បអប ពន្យល់ពីរបៀបអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីជួយដោះស្រាយបញ្ហាផ្នែកកសិកម្មរបស់កសិករ។ បអប ផ្ទុកនូវព័តិមានបទដ្ឋាន និងសំភារៈសម្រាប់ឱ្យមន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យានេះទៅកសិករ។ គោលគំនិតនៃបអប គឺដើម្បីផ្សព្វផ្សាយដល់ឃុំ ស្រុក និងខេត្តនៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ បអប ត្រូវបានគេសរសេរសម្រាប់ឱ្យមន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកផ្សេងៗទៀត ដែលបំរើការនៅក្នុងវិស័យអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មនៅតាមមូលដ្ឋានប្រើប្រាស់។ បអប មានលក្ខណៈដូចខាងក្រោមនេះ៖

- អាចបត់បែនបាន-បអប អាចយកទៅអនុវត្តបាននៅគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- សាមញ្ញ-បអប អាចប្រើប្រាស់បានដោយគ្រប់ផ្នែកដែលបំរើការនៅតាមមូលដ្ឋាន
- ងាយយល់-ងាយស្រួលក្នុងការផ្តល់នូវព័តិមានសំខាន់ៗ

បអប ត្រូវបានកំណត់អាទិភាពដោយផ្អែកទៅតាមបញ្ហាផ្នែកកសិកម្មសំខាន់ៗរបស់កសិករ តាមរយៈប្រភពជាច្រើនដូចជា ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័តិមានរបស់នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម (FSMIS) ដែលផ្ទុកនូវព័តិមានសំខាន់ៗ របស់កសិករ។ បញ្ហាផ្នែកកសិកម្មរបស់កសិករ ត្រូវបានគេវិភាគតាមរយៈការវិភាគប្រព័ន្ធកៀ្សត្រ-បរិស្ថានថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ (AEA) នៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ បអប មាននៅតាមស្ថាប័ន នានាដូចខាងក្រោម:

- វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវជាតិ
- ក្រុមកសិករ
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
- ទីភ្នាក់ងារស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិ
- កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយ
- ម្ចាស់ជំនួយ
- ផ្នែកឯកជន

បអប ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយនាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ បអប ត្រូវបានសរសេរដោយអ្នកឯកទេសដែលមានបទពិសោធន៍នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ដូច្នេះ បអប ផ្ទុកនូវបទពិសោធន៍ល្អៗសម្រាប់អនុវត្តបច្ចេកវិទ្យា។ បអប ត្រូវបានឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមការងារ បអប បន្ទាប់មកអនុម័ត និងអនុញ្ញាតដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅតាមមូលដ្ឋាន។

មាតិកាអត្ថបទ

១. សេចក្តីអត្ថាធិប្បាយ

២. គោលការណ៍បច្ចេកទេស

២.១- ហេតុអ្វីយើងចាំបាច់ផលិតកូនត្រីពូជ ?

២.២- ការជ្រើសរើសទីកន្លែង សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មកូនត្រីពូជ

២.២.១- លក្ខណៈប្រភពទឹក

២.២.២- លក្ខណៈតំបន់អភិវឌ្ឍន៍ផលិតកម្មកូនត្រីពូជ

២.២.៣-លក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ចសង្គម

២.៣- ការជ្រើសរើសកសិករ សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសផលិតកូនត្រីពូជ

២.៤- លក្ខណៈជីវសាស្ត្រត្រីទីឡាព្យ៉ា

២.៥- របៀបជីកស្រះ សម្រាប់ផលិតកម្មកូនត្រីពូជទីឡាព្យ៉ា

២.៥.១- ការជ្រើសរើសទីតាំងជីកស្រះ

២.៥.២- គុណភាពដី សម្រាប់ស្រះចិញ្ចឹមត្រី

២.៥.៣-របៀបជីកស្រះចិញ្ចឹមត្រី

២.៦- ការរៀបចំស្រះ មុនពេលដាក់ត្រីមេពូជ

២.៦.១- ការស្តារភក់បាតស្រះ

២.៦.២- ការប្រើប្រាស់កំបោរ និងជី

២.៦.៣-ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

២.៧- ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជដាក់បង្កាត់

២.៨- ការដឹកជញ្ជូនត្រីមេពូជ

២.៩- ការដាក់ត្រីមេពូជបង្កាត់ក្នុងស្រះ

២.៩.១- ការជ្រើសរើសត្រីមេពូជ

២.៩.២- ការដាក់បង្កាត់ត្រីមេពូជ

២.១០- ប្រភេទចំណី និងការផ្តល់ចំណី

២.១១- ប្រភេទជី និងការផ្តល់ជី

២.១២- ការគ្រប់គ្រងស្រះ

២.១២.១-ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹក

២.១២.២- ការការពារជម្ងឺ ក្នុងផលិតកម្មកូនត្រីពូជ

២.១២.៣- ការគ្រប់គ្រងស្រះបង្កាត់

២.១២.៤- ការគ្រប់គ្រងស្រះបំប៉នកូនត្រី

២.១៣- ការប្រមូលផលកូនត្រីពូជ

២.១៤- ការចាប់លក់កូនត្រីពូជ

២.១៥- ការគ្រប់គ្រងត្រីមេពូជ

២.១៦- ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច

៣- វិធីសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយ

៣.១- ការសិក្សាទីផ្សារ និងការធ្វើផែនការផលិតកម្មកូនត្រីពូជ

៣.២- ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស

៣.៣- ការចំណាយសម្រាប់ការធ្វើបង្ហាញ

៣.៤- ការចូលរួមរបស់ស្ត្រី ក្នុងសកម្មភាពវារីវប្បកម្ម

៤- សេចក្តីបន្ថែម

៤.១- បញ្ហាអាចកើតមានក្នុងពេលផលិតកូនត្រី និងវិធានការដោះស្រាយ

៤.២- តារាងប្រមូលទិន្នន័យ

១- សេចក្ដីអធិប្បាយ

សេចក្ដីសង្ខេប

បញ្ហា ទិន្នផលផលិតកម្មកូនត្រីពូជជាលក្ខណៈគ្រួសារ ទទួលបានបរិមាណតិចតួច

គោលដៅ បង្កើនទិន្នផលផលិតកម្មកូនត្រីពូជជាលក្ខណៈគ្រួសារ (៨.000- ១0.000) ក្បាល កូនត្រីទីឡាព្យ៉ា ក្នុងផ្ទៃស្រះ ១00ម^{២} រយៈពេល ៨ ខែ ។

បច្ចេកទេសផលិត
១- ការរៀបចំស្រះ មុនពេលដាក់ត្រីមេពូជ ឬកូនត្រី
២- ការជ្រើសរើសគុណភាពត្រីមេពូជ និងបច្ចេកទេសដឹកជញ្ជូន
៣- ការដាក់បង្កាត់ត្រីមេពូជក្នុងស្រះ
៤- ការថែបំប៉នត្រីមេពូជ និងកូនត្រីពូជ
៥- ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពទឹកជាប្រចាំ ដើម្បីឱ្យសម្បូរចំណីធម្មជាតិក្នុងស្រះ សម្រាប់ត្រី

អត្ថប្រយោជន៍

- ❑ កាត់បន្ថយការចំណាយប្រាក់ទិញកូនត្រីពូជ សម្រាប់ដាក់ចិញ្ចឹមបន្តនៅឆ្នាំក្រោយ
- ❑ មិនបាច់ចំណាយពេលទៅរកទិញកូនត្រីទីឡាព្យ៉ា ដែលមានលក់នៅឆ្ងាយពីផ្ទះ
- ❑ បច្ចេកទេសផលិតកូនត្រីពូជទីឡាព្យ៉ាមានលក្ខណៈងាយស្រួលឱ្យកសិករ (អ្នកផ្សព្វផ្សាយ) ងាយយល់
- ❑ កសិករងាយយកទៅអនុវត្ត ទទួលបានជោគជ័យ
- ❑ កសិករអាចផលិតកូនត្រីទីឡាព្យ៉ាបានច្រើន សម្រាប់លក់ចែកដល់អ្នកចិញ្ចឹម
- ❑ កសិករអាចរកប្រាក់ចំណូលបានស្រួល ពីការផលិតកូនត្រីពូជទីឡាព្យ៉ា
- ❑ ប្រើប្រាស់ទុនចំណាយតិចតួច ក្នុងដំណើរការផលិត
- ❑ ត្រីទីឡាព្យ៉ាជាប្រភេទត្រី កសិករចូលចិត្តចិញ្ចឹម ព្រោះវាងាយស្រួលក្នុងការចិញ្ចឹម
- ❑ បង្កើនចំនួនកសិករចិញ្ចឹមត្រី ពីមួយឆ្នាំ ទៅមួយឆ្នាំ
- ❑ កាត់បន្ថយការចាប់ត្រីពីធម្មជាតិ ។

លក្ខខណ្ឌអំណោយផលនៃបច្ចេកទេសផលិតកូនត្រី

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យខាងក្រោមនេះ ជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ក្នុងការអនុវត្តបទដ្ឋានអនុវត្តបច្ចេកវិទ្យានេះ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ៖

លក្ខណៈអាកាសធាតុ និង ទឹកសម្រាប់ផលិតកូនត្រី

- ❑ ស្រះទាំងអស់ក្នុងកសិដ្ឋាន ទាំងស្រះត្រីមេពូជ និងស្រះបំប៉នកូនត្រី ត្រូវមានទឹកគ្រប់គ្រាន់ពេញមួយរដូវ ដើម្បីរៀបចំដំណើរការផលិតកូនត្រីពូជឱ្យបានពេញមួយឆ្នាំ ។
- ❑ ស្រះទាំងអស់ត្រូវការពារកុំឱ្យលិចទឹកនៅរដូវវស្សា ដើម្បីការពារកុំឱ្យត្រីចិញ្ចឹមរួចចេញពីស្រះ និង ត្រីស្រែចូលស្រះ ។